

I det Hele taget frygter jeg meget for, at et Præcedents som dette vil have til Følge, at der paa mange Steder vil blive stillet Forderung om, at Staten skal erstatte Legater, som ere gaaede tabte under Administrationen, og det sandsynligvis i Almindelighed under Forhold, der kunde synes at være mere forpligtende for Staten, end her har været Tilfældet. — Et Mindretal har foreslaaet at bevilge en Understøttelse til en Mand, som har taget Skade derved, at hans Eiendom er brændt som Følge af Gnister, der ere komne fra et Jernbanelokomotiv under Arbeidet paa den vestjydske Bane. Med hvor megen Tilfredsstillelse jeg end kunde se, at denne Mand fik Vederlag for denne Skade, kan jeg dog ikke se, at der her foreligger et Tilfælde, hvor det er muligt for Staten at komme den Paagjældende til Hjælp uden at skabe et Præcedents, som kan have de betænkeligste Følger. Efter de foreliggende Oplysninger nærer jeg vel ingen Tvivl — skjøndt notorisk er det ikke — om, at Ilden hidrører fra Lokomotivet; men der er den Omstændighed derved, at det ikke er Statens Lokomotiv, men en Privatmands, Arbejdsentreprenørens, Lokomotiv, der har antændt, og hvorledes Staten kan have moralisk eller retslig Forpligtelse til at erstatte denne Skade, foranlediget ved en Andens Lokomotiv, indser jeg ikke. Jeg ser ikke rettere, end at ogsaa andre tilfældige Uheld, tilfældige Udsvaader, som kunde opstaa af andre Grunde, og som paaførte den Paagjældende betydelige Tab derved, at han ikke har tilstrækkelig asfureret, med samme Net kunne gøres til Gjenstand for imødekommende Hjælp fra Statens Side, men det turde dog føre noget for vidt. Jeg maa derfor meget bestemt fravaade, at dette Forslag vedtages. Det er jo ikke sjældent, at der paaføres baade den Eine og den Anden paa Landet betydelige Tab derved, at de ikke have tilstrækkelig asfureret; men der er da ikke Tale om at søge nogen Erstatning. Derimod kender jeg mangfoldige Tilfælde, hvori Private kom til Hjælp, naar det Offentlige af en eller anden Grund ikke fandt det hensigtsmæssigt eller forsvaikeligt at træde til. Den Sum, hvorefter Spørgsmaalet her dreier sig, er i Virkeligheden heller ikke saa stor, at det af den Grund kan være forsvaikeligt at etablere et Princip, der kunde drage meget besynderlige Konsekventer efter sig. — Med Hensyn til det første af de udenfor Betænkningen stillede Vindringsforslag, der er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther), skal jeg bemærke, at medens der med Hensyn til den anden nys omtalte lignende Sag er den overordentlig væsentlige Hindring imod at forpligte Staten, at det ikke er dennes Lokomotiv, som har foranlediget Ilden, er det her slet ikke bevist, at Ilden i det Hele taget hidrører fra Lokomotivet. Der er ved Forhørene tilveiebragt nogen Sandsynlighed derfor, men paa ingen Maade et Bevis, der kan

forpligte til at yde Erstatning for den Skade, der er sket. Selv om det imidlertid var bevist, at Ildenbranden hidrørte fra Lokomotivet, maatte det dog, for at Erstatningsansvaret kunde gøres gjældende, paavises, at den Udsvaade, der var forarsaget, hidrørte fra strafbar eller ulovlig Benyttelse af Lokomotivet, men det er ikke bevist. Det er ikke bevist, at der er begaaet nogen Uforsigtighed, som kan lægges de paagjældende Bestillingsmand til Last, og jeg ser derfor ikke, hvorledes man her kan reise noget Retstræv eller noget Billighedstræv. Dersom man etablerer den Sætning, at alle Ildenbrande, der foranlediges ved Lokomotiver, uden at det bevises, at nogen som helst utilbørlig Forsømmelse fra de paagjældende Bestyrelses Side har fundet Sted, skulle erstattes, tvivler jeg ikke om, at der vil blive gjort overordentlige mange Forsøg paa at hense alle de Ildenbrande, der opstaa i Nærheden af en Jernbane, ja endog i en temmelig lang Afstand deraf, som hidrørende fra Lokomotiver. Jeg tror, at det vil være en overordentlig besværlig Proces, naar det ikke samtidig bliver paavist, at der fra Lokomotivførernes Side er udvist nogen strafbar Forsømmelse. Jeg kan altsaa ikke se, at der er nogen som helst Grund til at yde Erstatning i dette Tilfælde, hvad jeg ogsaa yderligere har udtalt i den Skrivelse, som det ærede Medlem selv i Dag har havt Leilighed til at citere, og hvis Indhold jeg fuldstændig vedkjender mig. Det ærede Medlem sagde, at en Privatmand, der ved en strafbar Uforsigtighed giver Anledning til Ildenbrand, maa give Erstatning, men at Staten, naar der gives saadan Anledning, ikke vil gjøre det, men det er fuldstændig urigtigt. Den paagjældende Privatmand kommer til at erstatte Skaden, naar han har begaaet Noget, som kan paadrage ham Ansvar, og det Samme er Tilfældet med Statens Bestillingsmænd, hvis de skulde begaa noget lignende, men det har ikke været Tilfældet i denne Sag, og Sammenligningen halter derfor i en betydelig Grad. — Det ærede Medlem udtalte sig i noget større Almindelighed om den Betydning, som Henvisningen af et Andragende fra Folkethinget til Regjeringen maatte have. Jeg skal tillade mig at sige, at jeg ikke har opfattet en Henvisning af et Andragende fra Thinget som en Anvisning til at opfylde de Onsker, der ere udtalte i Andragendet, men som en Anvisning til Regjeringen om at tage det paagjældende Anliggende under nye Overveielser og at afgjøre det i Overensstemmelse med, hvad Ministeriet anser for at være det Rigtige og Rette efter den bestaaende Lovgivning. En Anvisning paa en Udbetaling har jeg aldrig forstaaet, at en Henvisning var. — Naar det ærede Medlem i Begyndelsen af sit Foredrag og ligeledes i Slutningen deraf hentydede til en Afgjørelse ved Domstolene, tror jeg, at han var paa den rette Vej. Jeg for min Del vilde anse